

Nr 267.

Ankom till riksdagens kansli den 8 december 1943 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar angående förstärkning av den inom taxeringsorganisationen sysselsatta personalen hos länsstyrelserna och överståthållarämbetet jämte i ämnet väckta motioner.

(3:e avd.)

I propositionen nr 345 har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 8 oktober 1943, föreslagit riksdagen att *dels* antaga vissa vid propositionen fogade förslag till lagar och förordningar, *dels ock* godkänna av chefen för finansdepartementet i nämnda statsrådsprotokoll förordat förslag till förstärkning av personalen vid länsstyrelserna och överståthållarämbetet.

I propositionen nr 344 har Kungl. Maj:t vidare, under återopande av vid propositionen såsom bilaga 3 fogat utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 8 oktober 1943 (punkt 3, sid. 45—48) föreslagit riksdagen att

I. godkänna i sistnämnda statsrådsprotokoll intaget tillägg till personalförteckningen för länsstyrelserna, att tillämpas från och med den 1 januari 1944;

II. medgiva

att i den för tiden 1 januari—30 juni 1944 fastställda avlöningsstaten för länsstyrelserna under anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal upptagna delposten till bokföringsgranskare må användas för avlöande av taxeringsassistenter,

samt att den i samma avlöningsstat under nämnda anslagspost upptagna delposten till annan personal än bokföringsgranskare må överskridas med högst 640,000 kronor.

Propositionen nr 345 har, i vad densamma avser ovannämnda personalförstärkning, hänvisats till statsutskottet och i övrigt till bevillningsutskottet. Propositionen nr 344 har i här ifrågavarande del hänvisats till statsutskottet.

I samband med Kungl. Maj:ts ovannämnda förslag har statsutskottet till behandling förehaft 12 motioner, för vilka redogörelse kommer att lämnas i det följande.

Inledning.

De år 1941 tillkallade s. k. *beskattningsorganisationssakkunniga* ha i ett den 25 november 1942 avlämnat betänkande, innefattande förslag till ändrad

organisation av beskattningsnämnderna och förstärkning av landskontorens arbetskraft m. m. (statens off. utredn. 1942:49).

För att avhjälpa de brister i fråga om fasthet och effektivitet, som de sakkunniga funnit vidlåda den nuvarande taxeringsorganisationen, samt för att åstadkomma en snabbare taxeringsprocess och ökade garantier för ett riktigt avgörande av beskattningsmålen anse de sakkunniga åtgärder i olika hänseenden erforderliga.

De sakkunniga föreslå sålunda beträffande den årliga taxeringen, att särskilda taxeringsnämnder tillskapas för att handha taxeringen av vissa grupper skattskyldiga, vilkas deklarationer för sin behandling erfordra speciell sakkunskap, att längre tid beredes för arbetet i taxeringsnämnderna, att vissa arbetsuppgifter avlastas från ordförandena i taxeringsnämnderna och i stället åläggas vederbörande häradskrivare eller tjänsteman i stad, att ledningen och övervakningen av arbetet i taxeringsnämnderna från länsstyrelsens sida förstärkes samt att arvodena till ordförande och kronoombud höjas. Beträffande prövningsnämnderna föreslå de sakkunniga en fastare organisation och längre arbetsperiod i syfte att därigenom vinna en allsidigare behandling av målen och som följd därav en minskning av antalet besvär till skattedomstolarna.

Vad den allmänna fastighetstaxeringen angår föreslå de sakkunniga förstärkning av ledningen av arbetet i beredningsnämnderna samt, såsom följd av den ändrade organisationen av prövningsnämnderna vid den årliga taxeringen, viss ändring i organisationen av fastighetsprövningsnämnderna. Därjämte föreslås en mindre förlängning av fastighetstaxeringsnämndernas och fastighetsprövningsnämndernas arbetsperiod.

För att länsstyrelserna skola kunna bemästra de ledande och övervakande uppgifter, som avses skola ankomma på länsstyrelserna, föreslås deras personal förstärkt. En särskild taxeringsavdelning föreslås skola inrättas å varje landskontor.

I ändamål att främja en likformig taxering i skilda län föreslå de sakkunniga inrättande av ett centralt organ, riksskattenämnden, med uppgift att verka för enhetlighet i rättstillämpningen.

Slutligen föreslå de sakkunniga viss utvidgad uppgiftsskyldighet vid taxering, närmast för att förbättra kontrollen beträffande jordbrukares deklARATIONER.

Den årliga kostnadsökning (bortsett från kostnadsökning, sammanhängande med allmän fastighetstaxering), som ett genomförande av de sakkunnigas förslag skulle medföra, beräknas av de sakkunniga till 1,724,430 kronor.

Över betänkandet ha *yttranden* avgivits av ett stort antal myndigheter och organisationer, angivna å sid. 54 i propositionen nr 345.

Chefen för finansdepartementet har inledningsvis anfört följande.

Såsom de sakkunniga framhållit och flertalet av de hörda myndigheterna och sammanslutningarna jämväl vitsordat, är den nuvarande beskattningsorganisationen i olika hänseenden behäftad med brister. Det torde icke kunna förnekas att dessa brister, vilka särskilt framtråda i fråga om beskattningsnämnderna vid den årliga taxeringen samt beträffande landskontoren, innebära en fara för att avgörandena i taxeringsärenden icke bliva riktiga och

rättvisa ävensom för att taxeringsarbetet icke bedrivs med tillräcklig effektivitet. Ifrågasvarande organisatoriska brister kunna även motverka önskvärd snabbhet i taxeringsförfarandet därigenom att ärendena dragas inför högre instans i större utsträckning än vad eljest skulle vara fallet.

De åtgärder som de sakkunniga föreslagit för att avhjälpa de förefintliga bristerna finner jag, i likhet med flertalet av de över förslaget hörda myndigheterna och sammanslutningarna, i det stora hela vara välbetänkta samt ägnade att medföra den förstärkning av taxeringsväsendet, varav behov utan tvivel föreligger. Denna förstärkning synes mig kunna ske utan att lekmanainflytandet vid taxeringen otillbörligen minskas. Jag har därför ansett mig böra i huvudsak tillstyrka de sakkunnigas förslag, dock att jag endast delvis biträder förslaget om inrättande av särskilda taxeringsnämnder, varjämte jag funnit mig böra för närvarande avstå från att framlägga förslag om inrättande av en särskild riksskattenämnd med uppgift att verka för enhetlighet i rättstillämpningen på taxeringsväsendets område.

Jag vill i detta sammanhang erinra om att de sakkunnigas förslag om längre arbetsperiod för prövningsnämnderna i vissa fall kan medföra, att utskylderna komma att erläggas senare än vad för närvarande är fallet. Detta gäller emellertid endast i de fall, då prövningsnämnden höjer taxeringen genom beslut, som meddelas så sent att beslutet icke hinner iakttagas vid den ordinarie debiteringen, och endast beträffande det belopp varmed taxeringen sålunda höjes. Nackdelarna härav torde dock vara obetydliga jämförda med de fördelar, som förverkligandet av de sakkunnigas förslag i övrigt kommer att medföra.

Förstärkning av personalen å landskontoren i syfte att åstadkomma ett förbättrat taxeringsarbete.

De sakkunniga ha föreslagit, att en särskild taxeringsavdelning skall inrättas vid varje landskontor.

Beträffande de föreslagna 274 befattningarnas fördelning på olika län hänvisas till de vid propositionen fogade tabellbilagorna C (sid. 314 och 315) och F (sid. 319).

Förslaget innebär en nettoökning med 123 befattningshavare. Beträffande den närmare innebörden av de sakkunnigas förslag samt beträffande innehållet i de däröver avgivna yttrandena hänvisas till propositionen nr 345, sid. 157—188.

Kungl. Maj:ts förslag innebär, att antalet befattningshavare å taxeringsavdelningarna vid landskontoren ökas till 378. Ökningen motiveras med den ytterligare personalförstärkning, som ansetts erforderlig vid bifall till Kungl. Maj:ts i annat sammanhang framlagda förslag om överflyttning av beslutanderätten i ärenden rörande allmän omsättningsskatt från beskattningsnämnderna till länsstyrelserna samt om en mera omfattande kontroll beträffande denna skatt.

I fråga om personalorganisationen har *chefen för finansdepartementet* anfört följande.

Därest landskontoren skola kunna tillfredsställande fullgöra de ledande och övervakande uppgifter med avseende å taxeringsväsendet, vilka böra ankomma på dem, är det nödvändigt att personal i tillräcklig omfattning ställes till förfogande för ändamålet. Det torde vara lämpligt att, på sätt de sakkunniga föreslagit, denna personal sammanföres till en särskild avdelning inom landskontoret, taxeringsavdelningen.

De sakkunnigas förslag rörande antalet befattningshavare å taxeringsavdelningarna har i huvudsak tillstyrkts av det övervägande antalet av de hörda myndigheterna. Då det gäller att fatta ståndpunkt till förslaget kan man självfallet icke undgå att beakta, att förslaget innebär en så betydande ansvällning av antalet tjänster vid länsstyrelserna, att det i och för sig är ägnat att ingiva vissa betänkligheter. Å andra sidan bör emellertid understrykas, att länsstyrelsernas nuvarande personal är otillräcklig för fullgörande av de uppgifter med avseende å taxeringsväsendet, som avses skola ankomma på länsstyrelserna, och att en tillfredsställande organisation icke lär kunna vinnas utan en relativt betydande ökning av antalet befattningshavare. Jag vill även framhålla att, därest man nu går in för att avskaffa det provisorium som länge varit rådande i fråga om länsstyrelsernas taxeringsarbete, nyorganisationen bör givas sådan omfattning att man icke omedelbart måste bygga på densamma med nya provisorier. Ytterligare bör beaktas att de kostnader, som nedläggas i syfte att förbättra och effektivisera taxeringsorganisationen, kunna förväntas medföra betydande förbättringar av taxeringsresultaten. Med hänsyn till det sagda finner jag mig böra i huvudsak godtaga de sakkunnigas förslag i fråga om antalet tjänster. Däremot kan jag icke förorda att huvuddelen av de föreslagna nya befattningarna redan från början göres till ordinarie tjänster. Det torde vara lämpligt att under någon kortare tid pröva verkningarna av den nya personalorganisationen, innan befattningarna bliva ordinarie. Med hänsyn härtill förordar jag, att samtliga de nya befattningarna tills vidare uppföras såsom extra ordinarie.

Utöver de nya befattningar, som jag föreslår på grundval av beskattningsorganisationssakkunnigas förslag, torde vissa ytterligare befattningar böra inrättas hos länsstyrelserna i och för kontroll beträffande den allmänna omsättningsskatten. Vid anmälan senare denna dag av fråga om vissa ändringar i förordningen den 13 december 1940 om allmän omsättningsskatt kommer jag nämligen att förorda, dels att beslutanderätten i ärenden rörande allmän omsättningsskatt överflyttas från beskattningsnämnderna till länsstyrelserna, dels ock att en mera omfattande kontroll införes beträffande denna skatt. Härav föranledes behov av vissa nya tjänster, vilkas innehavare lämpligen böra placeras på taxeringsavdelningen.

De nya befattningar i olika lönegrader, som jag föreslår skola inrättas vid landskontoren för att tilldelas de föreslagna taxeringsavdelningarna, ävensom de befattningar, som jag föreslår skola i samband härmed indragas, framgå av en sammanställning, vilken såsom Bilaga G torde få fogas vid detta protokoll. En tablå, fogad vid protokollet såsom Bilaga H, utvisar det sammanlagda antalet befattningar av olika slag vid de föreslagna taxeringsavdelningarna; nämnda befattningar utgöras dels av de nytillkomna tjänsterna och dels av de tjänster, som överflyttas från landskontoren i övrigt.

Vidkommande de föreslagna olika befattningshavarna må ytterligare följande anföras.

Vad först angår *taxeringsintendenten* avses denne skola övertaga landskamrerarens nuvarande uppgifter i fråga om taxeringen med de undantag, som de sakkunniga angivit; han skall därjämte fullgöra de ytterligare uppgifter, som de sakkunniga föreslå skola ankomma på honom. Han skall vara föreståndare för taxeringsavdelningen.

I anledning av vad i ett par remissyttranden anförts vill jag understryka, att taxeringsintendenten såsom föredragande vid länsstyrelsen har att närmast under landshövdingen tillse, att taxeringsarbetet ordnas och bedrivs på ett ändamålsenligt sätt. Denna uppgift, som för närvarande åvilar landskamreraren, är icke av den art, att den bör förenas med uppdraget att vara opartisk ordförande i prövningsnämnden. Vid fullgörande av sina uppgifter beträffande taxeringsarbetet bör taxeringsintendenten intaga en fullt själv-

ständig ställning gentemot landskamreraren. Denne bör alltså icke i sådant avseende intaga någon chefsställning i förhållande till taxeringsintendenten.

Taxeringsintendent, som besitter erforderlig kompetens och är lämplig såsom landskamrerare, bör kunna befordras till sådan befattning. Med hänsyn till taxeringsintendentens ställning inom taxeringsväsendet bör emellertid vid kortare ledighet för landskamreraren taxeringsintendenten i regel icke vikariera för denne. Då jämlikt 44 § 2 mom. andra stycket gällande landshövdingsinstruktion fråga om längre ledighet för landskamrerare hänskjutits till Kungl. Maj:ts avgörande, bör det ankomma på Kungl. Maj:t att pröva huruvida taxeringsintendent bör meddelas förordnande såsom vikarie för landskamreraren. I anledning av vad länsstyrelsen i Älvsborgs län anfört vill jag tillägga, att vikarieförordnande bör avse landskamrerartjänsten i dess helhet.

Vad Stockholms stad angår torde, då fråga om längre ledighet för skattedirektören enligt 71 § 2 mom. andra stycket gällande instruktion för överståthållarämbetet hänskjutits till Kungl. Maj:ts avgörande, Kungl. Maj:t böra pröva, huruvida taxeringsintendenten skall meddelas förordnande att uppehålla skattedirektörens tjänst. Vid kortare ledighet för skattedirektören bör taxeringsintendenten i regel icke meddelas sådant förordnande.

De uppgifter, som avses skola åvila taxeringsintendenten, äro av den art att han bör erhålla en jämförelsevis hög löneställning. De sakkunniga ha föreslagit, att taxeringsintendent skall placeras i lönegrad A 30. Med hänsyn till vad allmänna lönenämnden anfört och då landsfogden, som är länets högsta åklagarmyndighet, är placerad i lönegrad A 29 (i Gotlands län A 28), kan jag emellertid icke förorda, att taxeringsintendent placeras i högre lönegrad än den 29:de; i Gotlands län bör han, i likhet med vad de sakkunniga föreslagit, placeras i 27 lönegraden. Såsom jag förut nämnt böra befattningarna tills vidare vara extra ordinarie.

Vad härefter angår de föreslagna *taxeringsinspektörstjänsterna* vill jag nämna, att jag övertvägt huruvida icke med inrättandet av dessa befattningar kunde tills vidare anstå. Emellertid torde icke kunna bestridas, att i flertalet län behov föreligger av en kvalificerad befattningshavare, som kan biträda taxeringsintendenten vid fullgörande av denne åvilande arbetsuppgifter och som därutöver, efter länsstyrelsens förordnande, på eget ansvar kan utföra det förberedande arbetet till prövningsnämnden beträffande vissa taxeringsärenden eller vissa grupper av sådana ärenden. Jag vill även erinra om att för närvarande en sådan befattningshavare — länsassessor eller länsbokhållare — är provisoriskt avdelad att vid taxeringsarbetet biträda landskamreraren. Därest inrättandet av taxeringsinspektörstjänsterna sattes på framtiden samtidigt som de ifrågakommande provisoriska tjänsterna indroges, skulle reformen alltså i denna del innebära ett försvagande av organisationen. Detta torde icke böra komma i fråga. Jag förordar därför de sakkunnigas förslag om tillsättande av kvalificerade befattningshavare, taxeringsinspektörer, för att biträda taxeringsintendenten.

Med hänsyn till att ärenden angående den allmänna omsättningsskatten avses skola beredas å taxeringsavdelningen anser jag emellertid viss utökning böra ske av det antal taxeringsinspektörer, som de sakkunniga föreslagit; vid sådant förhållande böra däremot av omsättningsskattesakkunniga föreslagna skatteinspektörstjänster icke inrättas. Såsom framgår av bilaga G torde sålunda länsstyrelserna i Stockholms, Östergötlands, Jönköpings, Kalmar, Kristianstads, Malmöhus, Göteborgs och Bohus, Älvsborgs, Skaraborgs, Värmlands, Örebro, Kopparbergs, Gävleborgs och Västernorrlands län böra tilldelas ytterligare en taxeringsinspektör utöver den eller de av beskattningsorganisationssakkunniga föreslagna; därjämte torde vid envar av länsstyrelserna i Kronobergs, Blekinge och Jämtlands län, där enligt beskattnings-

organisationssakkunnigas förslag någon taxeringsinspektörstjänst icke skulle inrättas, en sådan tjänst böra inrättas. I Gotlands län torde däremot befattning såsom taxeringsinspektör icke vara erforderlig.

Innehavarna av de taxeringsinspektörstjänster, som enligt vad nyss sagts avses för handläggning av ärenden angående den allmänna omsättningsskatten, torde böra anställas mot arvode. Övriga taxeringsinspektörer torde böra lönegradplaceras i lönegraderna Eo 24 respektive Eo 21; av bilaga G framgår huru nämnda tjänster avses skola fördelas mellan de olika länen.

De taxeringsinspektörer, som anställas mot arvode, torde böra erhålla arvode motsvarande nettolön enligt lägsta löneklassen inom lönegrad Eo 21 i ortsgrupp E jämte rörligt tillägg och kristillägg eller, efter avrundning, 8,100 kronor för år. Det torde böra ankomma på Kungl. Maj:t att meddela bestämmelser angående de ytterligare förmåner i form av semester m. m., som skola tillkomma ifrågavarande befattningshavare.

Utöver det biträde, som taxeringsinspektör lämnar taxeringsintendenten, kan såsom de sakkunniga framhållit tillfälligt behov uppstå av ytterligare kvalificerat biträde. Kungl. Maj:t torde därför fortfarande böra äga rätt medgiva att länsstyrelse må förordna personer med länsbokhållares — eller taxeringsrevisors — kompetens att beträffande vissa taxeringsärenden eller vissa grupper av sådana ärenden fullgöra de åligganden, som enligt taxeringsförordningen åvila taxeringsintendenten. Efter omorganisationen böra dylika medgivanden emellertid icke lämnas annat än i särskilda fall och då så anses oundgängligen nödvändigt.

För fullgörande av mindre kvalificerade uppgifter av det slag, som de sakkunniga angivit för varje grupp av befattningshavare, torde extra ordinarie *landskontorister*, *kanslibitråden* samt *kontorsbitråden* böra tillsättas till det antal i de olika länen, som framgår av tablån å Bilaga G. Vad jag i denna del föreslår överensstämmer beträffande antalet befattningar i olika grupper med de sakkunnigas förslag, dock med den ändringen att Örebro län ansetts böra erhålla ytterligare ett icke-ordinarie biträde. I fråga om de olika befattningarnas placering i lönegrad förordar jag, såsom förut nämnts, att samtliga de nya befattningarna skola vara extra ordinarie. Härutöver föreslår jag — i överensstämmelse med riksdagens förenämnda beslut i anledning av proposition 1943:301 — att fyra av de föreslagna nya landskontoristbefattningarna skola placeras i 17 lönegraden, dock såsom extra ordinarie, samt att övriga landskontoristtjänster skola vara extra ordinarie i 15 lönegraden. I de län, där kanslibitrådesbefattningar föreslås inrättade, samt därutöver i Stockholms och Västerbottens län torde en av de i sakkunnigförslaget upptagna kontorsbitrådestjänsterna böra utbytas mot en skrivbitrådestjänst i lönegrad Eo 2. Nu ifrågavarande skrivbitråden torde under de två första tjänsteåren böra erhålla lön enligt lönegrad Ex 2 samt därefter böra uppflyttas i lönegrad Eo 2.

Med hänsyn till att samtliga befattningar föreslås skola bli extra ordinarie bör i Kopparbergs län indragas en tjänst såsom extra ordinarie kontorsbiträde i stället för, såsom de sakkunniga föreslagit, en motsvarande ordinarie befattning. I Jönköpings län, där jag icke föreslår inrättande av en ny landskontoristbefattning i 17 lönegraden, föreslår jag icke heller indragning av en sådan befattning i 15 lönegraden.

I anledning av vad allmänna lönenämnden uttalat vill jag framhålla, att å taxeringavdelningen icke torde finnas arbetsuppgifter för de kvinnliga befattningshavarna av den art, att för desammas utförande erfordras befattningar i 9 eller 11 lönegraden. Samtidigt vill jag emellertid understryka, att hinder givetvis icke föreligger för kvalificerade kvinnliga befattningshavare att söka och erhålla landskontoristtjänst.

De föreslagna *taxeringsrevisorerna* böra ha som uppgift att biträda vederbörande taxeringsintendent med sådant utredningsarbete, för vars utförande revisorns sakkunskap beträffande bokföring gör honom särskilt lämpad. Hit hör i första hand bokföringsgranskning men härutöver även annat kvalificerat kontrollarbete, som finnes lämpligen böra tilldelas taxeringsrevisorn. I varje län bör finnas en taxeringsrevisor.

Med hänsyn till de kvalificerade uppgifter, som avses skola ankomma på taxeringsrevisorerna, torde dessa böra erhålla en relativt förmånlig löneställning. De sakkunniga ha föreslagit, att taxeringsrevisorerna skola placeras såsom ordinarie tjänstemän i 27 lönegraden. För egen del anser jag mig dock icke kunna tillstyrka placering i högre lönegrad än den 25:e i löneplanen för extra ordinarie tjänstemän, i synnerhet som jag, i olikhet mot de sakkunniga, icke förutsätter att befattning som taxeringsrevisor skall vara sluttjänst.

Taxeringsassistenter, vilka föreslås skola ingå i taxeringsavdelningarna vid de olika länsstyrelserna till det antal bilaga H utvisar, böra biträda taxeringsrevisorerna vid fullgörande av deras arbete. I fråga om antalet taxeringsassistenter har jag följt de sakkunnigas förslag, dock att jag med hänsyn till den föreslagna förstärkningen av den personal, som är avsedd för kontrollen å omsättningsskattens utgörande, icke föreslår någon ökning av antalet taxeringsassistenter i Östergötlands, Kristianstads och Älvsborgs län.

Därest vid länsstyrelse skall finnas mera än en taxeringsassistent, bör en av dem — i Malmöhus samt Göteborgs och Bohus län dock två assistenter — placeras i lönegrad i likhet med vad som gäller för icke-ordinarie länsbokhållare, till vilken utgår begynnelselönen enligt lönegrad Ex 14 och slutlön efter tre tjänsteår enligt lönegrad Eo 19. För åvägabringande av en lämplig befordringgång torde dock de ifrågavarande assistenterna böra medgivas rätt till uppflyttning till lönegrad Eo 20, sedan vederbörande tillhört lönegrad Eo 19 under två år. Däremot anser jag mig icke böra förorda de sakkunnigas förslag om ytterligare uppflyttning.

Övriga taxeringsassistenter böra vid anställandet erhålla arvode, motsvarande lön enligt lägsta löneklassen inom lönegrad Ex 14 i ortsgrupp E jämte rörligt tillägg och kristillägg eller, efter avrundning, 5,100 kronor för år. Efter tre års tjänstgöring bör arvodet motsvara lön enligt lägsta löneklassen inom lönegrad Ex 19 i ortsgrupp E jämte nämnda tillägg eller, efter avrundning, 6,600 kronor för år. Det torde böra ankomma på Kungl. Maj:t att meddela bestämmelser angående de ytterligare förmåner i form av semester m. m., som skola tillkomma ifrågavarande befattningshavare.

Åtnjuter taxeringsassistent för närvarande arvode, som är högre än det arvode han enligt nyssnämnda grunder skulle äga uppbära, torde han alltså böra äga tillgodonjuta det högre arvodet. Därest taxeringsrevisor eller taxeringsassistent, som skall placeras i lönegrad, åtnjuter arvode, som är högre än lön enligt lägsta löneklassen i vederbörlig lönegrad jämte rörligt tillägg och kristillägg, ankommer enligt gällande avlöningsbestämmelser på Kungl. Maj:t att medgiva, att vederbörande placeras i högre löneklass än den lägsta.

Likaledes beror å Kungl. Maj:ts prövning, huruvida taxeringsrevisor eller taxeringsassistent vid tillträde av tjänst, som ingår i den nu föreslagna organisationen, må placeras i högre löneklass inom vederbörlig lönegrad än den lägsta.

Kungl. Maj:t torde böra äga att efter framställning av vederbörande länsstyrelse medgiva länsstyrelsen rätt att utan föregående kungörelseförfarande tillsätta befattning såsom taxeringsrevisor med nuvarande innehavare av motsvarande tjänst, därest denne är lämplig därtill.

Å taxeringavdelningen böra även placeras de *kontrollanter* beträffande omsättningsskatten, vilkas tillsättande jag kommer att förorda vid anmälan

av förut berörda fråga om ändringar i förordningen om allmän omsättnings-skatt. Kontrollant bör vid anställandet erhålla arvode, motsvarande lön enligt lägsta löneklassen inom lönegrad Ex 14 i ortsgroup E jämte rörligt tilllägg och kristilllägg eller, efter avrundning, 5,100 kronor för år. Efter tre års tjänstetid bör arvodet motsvara lön enligt lägsta löneklassen inom lönegrad Ex 17 i ortsgroup E jämte nämnda tilllägg eller, efter avrundning, 6,000 kronor för år. I län, där antalet kontrollanter överstiger två, bör en av dem erhålla högre arvode; arvodet för denne kontrollant bör sålunda motsvara efter en tjänstetid av ytterligare två år lön enligt lägsta löneklassen inom lönegrad Ex 19 samt efter ytterligare två år lön enligt lägsta löneklassen inom lönegrad Ex 20; härvid torde utöver lönen, som bör utgå efter ortsgroup E, böra beräknas rörligt tilllägg och kristilllägg. Enligt nu angivna grunder skulle de förhöjda arvoden utgå med, efter avrundning, 6,600 respektive 6,900 kronor för år. I Malmöhus samt Göteborgs och Bohus län böra två kontrollanter kunna erhålla på så sätt förhöjt arvode. Det torde böra ankomma på Kungl. Maj:t att meddela bestämmelser angående de ytterligare förmåner i form av semester m. m., som skola tillkomma de föreslagna kontrollanterna. Av bilaga G framgår för olika län antalet kontrollanter i respektive arvodesgrupper.

Inrättandet av kontrollanttjänsterna torde icke böra föranleda någon minskning av antalet taxeringsassistenter, då dessa ändock äro erforderliga för taxeringen för inkomst och förmögenhet. Den bokföringsgranskning, som assistenterna verkställa, bör emellertid ske med avseende fäst även å omsättningsskatten. Kontrollanterna å sin sida böra även ägna uppmärksamhet åt nyssnämnda taxering.

Utöver den stadigvarande personal, som jag enligt vad nyss sagts föreslår skola anställas vid länsstyrelserna, bör länsstyrelse vid behov äga anlita *tillfällig personal* för taxeringsarbete.

Åtskilliga länsstyrelser ha i remissyttrandena hemställt, att ytterligare tjänster utöver dem, som de sakkunniga föreslagit, måtte inrättas eller att vissa av de föreslagna tjänsterna måtte utbytas mot andra i högre lönegrad. Jag har emellertid icke ansett mig böra avvika från de sakkunnigas förslag i vidare mån än vad av det förut anförda följer. Skulle i något län på grund av särskilda omständigheter uppkomma ökat behov av personal, torde frågan om tilldelande av ytterligare arbetskraft få prövas i vanlig ordning.

Jag torde i detta sammanhang få nämna, att jag ifrågasatt om icke de för närvarande i Stockholms, Malmöhus, Göteborgs och Bohus samt Västernorrlands län inrättade befattningarna såsom icke-ordinarie länsassessor borde indragas. Emellertid syssla de ifrågavarande befattningshavarna normalt under ungefär hälften av sin arbetstid med andra uppgifter än taxeringsuppgifter. Då härtill kommer att de i fortsättningen torde behöva anlitas att jämte vederbörande ordinarie länsassessor föra protokollet hos prövningsnämnden, synes indragning av tjänsterna icke böra komma i fråga.

På skäl som de sakkunniga anført torde, därest föreliggande förslag om personalförstärkning genomföres, övertidsersättning för arbete med taxering icke vidare böra utgå till befattningshavare i högre lönegrad än den 18:de.

Föreskrifter rörande vederbörande befattningshavares huvudsakliga arbetsuppgifter torde böra av Kungl. Maj:t meddelas i landshövdinginstruktionen. Därutöver har länsstyrelse att i sin arbetsordning intaga de närmare bestämmelser rörande arbetsuppgifter m. m., som må visa sig erforderliga.

Kungl. Maj:ts ovannämnda, i propositionen nr 344 framlagda förslag innebär endast en hemställan om de ändringar i personalförteckningen och avlö-

ningsstaten för länsstyrelserna, som erfordras vid bifall till det i propositionen nr 345 framlagda förslaget.

I en inom första kammaren av herr *R. Sandler* väckt motion (I: 328) har hemställts, att riksdagen måtte besluta sådan ändring i det genom propositionen 345 framlagda förslaget till förstärkning av personalen vid länsstyrelserna och överståthållarämbetet, att befattningarna såsom taxeringsintendent, taxeringsinspektör och taxeringsrevisor uppföras å ordinarie stat.

I en inom första kammaren av herrar *S. Linnér* och *Albert Andersson* väckt motion (I: 335) har anförts bland annat följande.

Det måste befaras, att den föreslagna organisationen försvagar prövningsnämndens ställning som opartisk instans samt att den, utan att ge landskamreraren en fri ställning utåt i förhållande till taxeringsarbetet, det oaktat kommer att taga hans tid starkt i anspråk. Det måste nämligen förutsättas, att arbetet med föredragningen i prövningsnämnden kommer att kräva ett noggrant studium av för honom förut obekanta besvärsakter och anmärkningshandlingar. Vid sådant förhållande synes det lämpligare att prövningsnämnden erhåller en av Kungl. Maj:t utsedd ordförande som icke är landskamrerare. På omständigheterna får bero, huruvida landshövdingen skall utses därtill eller icke. Landskamreraren däremot bör bibehållas vid sin nuvarande ställning såsom verklig ledare av taxeringsarbetet inom länet. Såsom hittills bör han i princip vara föredragande i prövningsnämnden med möjlighet att annan tjänsteman förordnas till föredragande. I stället för taxeringsintendentsbefattningen inrättas en ny länsassessorsbefattning å landskontoret, vilken utom de nuvarande uppgifterna för biträdande landskamrer torde kunna under landskamrerarens ledning handhava utbildningen av nyutsedda taxeringsnämndsordförande och kronoombud, meddela råd och upplysningar samt verkställa utredningar i tidskrävande och svårbedömbara taxeringsärenden.

I enlighet med vad sålunda anförts hemställes i motionen, att förslaget, såvitt angår ordförandeskapet i prövningsnämnd samt landskamrerarens ställning i övrigt ävensom beträffande utbyte av taxeringsintendentsbefattningen mot en länsassessorsbefattning å landskontoret, måtte ändras i enlighet med vad i motionen angivits.

I motionen har vidare anförts följande.

I samband med de föreslagna ändringarna av landskontorens organisation måste uppmärksammas, att dessa komma att medföra avsevärda förbättringar beträffande befodringsutsikterna för landskontorens juridiskt och eljest speciellt utbildade befattningshavare. På landskanslierna har under senare år det kvalificerade arbetet starkt vuxit i omfattning och de juridiska befattningshavarnas antal har därför måst ökas. Någon utvidgning av assessorsgraderna har alls icke ägt rum, bortsett från några extra ordinarie assessorsbefattningar. Det har i flera olika sammanhang påpekats, att denna disproportion mellan de högre och lägre befattningarna på landskanslierna måste medföra en menlig inverkan på rekryteringen. Den föreliggande propositionen innefattar en i och för sig nödvändig utveckling av landskontoren men den påkallar ånyo uppmärksamhet på behovet av förbättrade utsikter för befattningshavarna med juridisk utbildning vid länsstyrelsernas andra avdelning, landskanslierna.

I en inom första kammaren av herr *R. Krügel m. fl.* väckt motion (I: 347) hemställas, att riksdagen måtte besluta att med ändring i denna del av propositionen nr 345 den i Örebro län föreslagna nya tjänsten som landskontorist i lönegraden Eo 17 skall ersättas med en ordinarie landskontoristtjänst i lönegraden A 17.

I en inom första kammaren av herr *K. G. A. Sandström* väckt motion (I: 348) hemställas,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 345 måtte besluta, att däri avsedda befattningar såsom taxeringsintendent skola uppföras å ordinarie stat med placering i lönegrad A 30,

samt att däri omförmälda befattningar såsom taxeringsrevisor, landskontorist, kanslibiträde och kontorsbiträde likaledes uppföras å ordinarie stat med placering i respektive lönegrad A 27, lönegrad A 17, lönegrad A 7 och lönegrad A 4.

I en inom första kammaren av herr *R. Anderberg* väckt motion (I: 349) hemställas, att för Malmöhus län utöver propositionens förslag ytterligare en taxeringsinspektör upptages samt att landskontoristerna i lönegrad A 17 måtte utökas enligt de sakkunnigas förslag.

I en inom första kammaren av herr *L. Franzon* väckt motion (I: 350) hemställas, att riksdagen måtte i samband med behandlingen av propositionen nr 345 besluta om sådan ändring i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag, att i motionen angivna synpunkter bliva beaktade.

De önskemål, som enligt sistnämnda motion önskas tillgodosedda beträffande personalorganisationen, äro i huvudsak följande:

1. att taxeringsintendentstjänsterna uppföras å ordinarie stat och placeras beträffande Gotlands län i 27:de lönegraden och i övriga län i 30:de lönegraden;
2. att, därest detta icke bifalles, något direkt hinder för taxeringsintendent att innehåva uppdrag som ordförande i beskattningsnämnd i första instans i princip icke bör föreligga, varvid dock förutsättes, att det skall ankomma på Kungl. Maj:t att i varje särskilt fall pröva lämpligheten av anordningen.

I en inom andra kammaren av herr *U. R. Jacobson m. fl.* väckt motion (II: 468), i vad densamma hänvisats till statsutskottet, hemställas om sådan ändring i Kungl. Maj:ts ifrågakvarande förslag, att länsstyrelsen i Västerbottens län tilldelas två taxeringsinspektörsbefattningar, varav en i 24:de och en i 21:a lönegraden.

I en inom andra kammaren av herr *V. Hedlund* i Östersund väckt motion (II: 469) hemställas,

att riksdagen måtte besluta, att beträffande Jämtlands län å länsstyrelsens taxeringsavdelning måtte anställas en inspektör i extra ordinarie befattning förutom den föreslagna arvodesinspektören,

att riksdagen måtte överväga att för likartade befattningar fastställa enhetliga löner,

att beträffande samtliga län minst en taxeringsassistentbefattning göres till extra ordinarie och att övriga assistenter måtte tillerkännas ett högsta arvode motsvarande Ex 21 samt

att vid bestämmandet av arvodena viss hänsyn måtte tagas till ortsgruppsindelningen i enlighet med i motionen angivet förslag.

I en inom andra kammaren av herrar *D. B. Blombäck* och *J. F. Grym* väckt motion (II: 486) hemställles, att riksdagen måtte besluta att i vartdera av Västerbottens och Norrbottens län anställles en taxeringsinspektör i lönegraden Eo 24 och en taxeringsassistent i lönegraderna Ex 14—Eo 20 samt att kontrollanternas arvode beräknas efter dyrortsförhållandena i tjänstgöringsorten.

Beträffande vissa behörighetsfrågor har *chefen för finansdepartementet* anfört följande.

För behörighet att erhålla landskamrerare-, länsassessors- eller länsbokhållaretjänst fordras för närvarande att ha avlagt antingen examen, medförande behörighet till domarebefattning, eller statsvetenskaplig-juridisk examen. Såsom kompetens för att erhålla befattning som taxeringsintendent eller taxeringsinspektör bör gälla någon av förenämnda båda examensformer. Härjämte bör person med taxeringsrevisors kompetens, vilken i övrigt är här för lämpad, kunna utses till taxeringsinspektör eller taxeringsintendent.

Såsom de sakkunniga föreslagit bör för behörighet att erhålla befattning såsom taxeringsrevisor eller taxeringsassistent fordras examen från handels-högskola. Person, som utan att hava avlagt dylik examen vid den föreslagna organisationens genomförande är anställd vid länsstyrelse i befattning, som enligt den nya organisationen skall innehavas av taxeringsrevisor eller taxeringsassistent, bör emellertid, därest vederbörande i övrigt är här för lämpad, utan hinder av vad nyss sagts kunna utses till taxeringsrevisor eller taxeringsassistent.

Även annan befattningshavare å landskontoret än sådan, som tillhör taxeringsavdelningen, bör vara skyldig att, då han därtill anlitas, lämna landskamreraren och taxeringsintendenten erforderligt biträde vid fullgörande av deras uppgifter enligt taxeringsförordningen.

De sakkunnigas förslag, att för ändamålet lämpade härads skrivare skola i fall av behov kunna av länsstyrelsen förordnas att biträda taxeringsintendenten vid övervakningen av taxeringsarbetet i första instans, finner jag ändamålsenligt, varför jag tillstyrker detsamma. Denna uppgift synes lämpligen kunna kombineras med förordnande för vederbörande härads skrivare att vara taxeringskonsulent. För ifrågavarande uppgift böra härads skrivarna erhålla ersättning, som efter förslag av länsstyrelsen torde böra bestämmas av Kungl. Maj:t i den i 145 § taxeringsförordningen stadgade ordningen.

I två likalydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren av herrar *E. Arrhén* och *N. Holmström* (I: 351) och den andra inom andra kammaren av herr *E. Thorell m. fl.* (II: 485), har hemställts, att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 345 måtte besluta, att för taxeringsinspektörsbefattning vid länsstyrelse icke skall gälla särskilt kompetensvillkor utan att ifrågavarande befattning skall stå öppen jämväl för landskontorist, som genom vunnit praktisk erfarenhet och ådagalagd skicklighet befinnes lämplig för befordran till taxeringsinspektör.

I en inom andra kammaren av herr *U. R. Jacobson m. fl.* väckt motion (II: 467) har hemställts, att riksdagen vid behandlingen av propositionen nr 345 måtte, med beaktande av vad i motionen anförts, vidtaga däri föreslagna ändringar i propositionen.

I sistnämnda motion anföres följande.

För behörighet till intendentbefattning har föreslagits samma kompetensvillkor som för länsbokhållar-, länsassessor- och landskamrerartjänst, varjämte person med taxeringsrevisorskompetens, om han är därtill lämpad, bör kunna utses till taxeringsinspektör eller taxeringsintendent. För behörighet att erhålla befattning såsom taxeringsrevisor eller taxeringsassistent kräves examen från handelshögskola. Person, som utan att hava avlagt dylik examen vid den föreslagna organisationens genomförande är anställd vid länsstyrelse i befattning, som enligt den nya organisationen skall innehavas av taxeringsrevisor eller taxeringsassistent, bör emellertid, därest vederbörande i övrigt är härför lämpad, utan hinder av vad nyss sagts, kunna utses till taxeringsrevisor eller taxeringsassistent.

Som villkor för erhållande av befattning vid länsstyrelse har hittills endast krävts sakkunskap i bokföring. I regel ha väl härtill antagits personer, som avlagt examen vid handelshögskola, men där så ej skett, ha valts personer, som utom sakkunskap i bokföring dokumenterat synnerligt stor duglighet och lämplighet. Det torde icke vara meningen att utestänga dessa från behörighet till intendentbefattning, i synnerhet som de genom mångårig verksamhet som taxeringsrevisorer få antagas hava förvärvat minst mot examen vid handelshögskola svarande kunskapsmått. För undvikande av missförstånd synes det emellertid önskvärt med utfyllnad av bestämmelserna om kompetensvillkor för erhållande av taxeringsrevisorstjänst i så måtto, att person, som utan att hava avlagt examen vid handelshögskola på grund av övergångsbestämmelserna kan utnämnas till taxeringsrevisor, skall i fråga om kompetensvillkor för intendentbefattning likställas med den, som avlagt sådan examen.

Som regel lärer väl vid skärpning av kompetensvillkor i samband med omorganisation av verk dispens i fråga om avlagda examina lämnas äldre befattningshavare utan särskilda undantag. Skäl att i detta avseende frångå denna praxis lärer icke kunna anses föreligga.

■ ■ ■

Förstärkning av viss personal hos skatteverket vid överståthållarämbetet.

I skrivelse den 20 april 1943 har *överståthållarämbetet* hemställt att, där est frågan om förstärkning av landskontorens arbetskraft löstes enligt de av beskattningsorganisationssakkunniga uppdragna riktlinjerna, även den vid överståthållarämbetet anställda, med statsmedel avlönade personalen måtte förstärkas sålunda, att den sammanlagt komme att utgöras av två taxeringsrevisorer i lönegrad A 27, tre taxeringsassistenter i lönegrad A 24, tre taxeringsassistenter i lönegrad A 21, granskningsmän till ett antal, som kunde varieras allt efter behovet, tills vidare förslagsvis fem, samt tre extra kontorsbiträden. Det sålunda framlagda förslaget till förstärkning av personalen beräknades av överståthållarämbetet medföra en årlig kostnadsökning för statsverket av cirka 78,000 kronor.

Chefen för finansdepartementet har anfört följande.

Den personal hos skatteverket vid överståthållarämbetet, som avlönas med statsmedel, torde böra förstärkas på motsvarande sätt som föreslagits för landskontorens del. Förstärkningen bör, såsom jag vid anmälan senare denna dag av fråga rörande kontrollen över den allmänna omsättningsskatten kommer att närmare utveckla, avse även den personal, som tager befattning med nämnda skatt. Då skatteverket är upptaget å kommunens stat, böra emellertid de nya befattningarna upptagas såsom kommunala befattningar. Därvid

torde ersättning böra utgå till Stockholms stad med belopp, som motsvarar avlöningskostnaden för motsvarande befattningar å landskontoren. Följande befattningar torde bliva erforderliga vid skatteverket, därvid ersättning för avlöningskostnaden bör utgå enligt den lönegradsplacering eller med det arvode, som härefter angives:

2	taxeringsrevisorer	Eo 25
3	taxeringsassistenter	Ex 14—Eo 20
7	»	Arvode, 5,100—6,600
2	kontorsbiträden	Eo 4
1	skrivbiträde	Eo 2
1	taxeringsinspektör	Arvode 8,100
3	kontrollanter	Arvode, 5,100—6,900
8	»	» 5,100—6,000

Av de nu nämnda befattningshavarna äro taxeringsinspektören och kontrollanterna avsedda att tagas i anspråk för arbetet med omsättningsskatten. De avses skola ersätta nuvarande föredragande och bokföringsgranskare.

Beräknade kostnader i anledning av den föreslagna personalförstärkningen vid landskontoren och överståthållarämbetet.

Chefen för finansdepartementet har anfört följande.

De av mig förordade ändringarna i de sakkunnigas förslag beträffande nya tjänster å landskontoren föranleda även ändring i den kostnadsberäkning, som de sakkunniga uppgjort. Jag har därför låtit verkställa erforderliga justeringar av nämnda kostnadsberäkning. Därjämte har jag låtit verkställa beräkning av den kostnad, som ett genomförande av förslaget skulle medföra därest lön till de av mig föreslagna befattningshavare, som placerats i lönegrad, utginge enligt näst högsta löneklassen inom vederbörlig lönegrad, samt arvode utginge med högsta föreslagna belopp. I fråga om lönegradsplacerad taxeringsassistent, landskontorist, kontorsbiträde och skrivbiträde har kostnaden beräknats för lön dels enligt den lägsta löneklassen i lönegrad Ex 14, Ex 4, respektive Ex 2 och dels enligt den näst högsta löneklassen inom lönegrad Eo 20, Eo 15, Eo 4 respektive Eo 2. Kostnadsberäkningen har ansetts kunna verkställas med utgångspunkt från lönen å E-ort, då hälften av länsstyrelserna äro belägna å dylik eller lägre dyort. I övrigt ha samma beräkningsgrunder använts som de vilka tillämpats av de sakkunniga. I fråga om besparingar beträffande avlöningar och arvoden till nuvarande befattningshavare å landskontoren har jag utgått från de sakkunnigas beräkning med de undantag, som föranledas av de av mig föreslagna ändringarna i de sakkunnigas förslag.

Enligt den av mig förordade personalorganisationen skulle den årliga avlöningskostnaden för de nyinrättade befattningarna såsom taxeringsintendent, taxeringsinspektör, landskontorist, kanslibiträde, kontorsbiträde, skrivbiträde, taxeringsrevisor, taxeringsassistent och kontrollant uppgå till följande belopp: lön 1,702,020 (1,986,429) kronor, rörligt tillägg 124,977 (174,821) kronor och kristillägg 133,294 (186,452) kronor; det förstnämnda beloppet betecknar kostnad, beräknad efter lön enligt den lägsta löneklassen, och det i parentes upptagna beloppet kostnad, beräknad efter lön enligt den näst högsta löneklassen inom vederbörlig lönegrad. Beträffande taxeringsassistenter, vilka avses skola ersätta de nu provisoriskt anställda bokföringsgranskarna, har såsom minimikostnad räknats med nuvarande arvoden, vilka med vissa undantag överstiga lön enligt lägsta löneklassen i lönegrad Ex 14

jämte rörligt tillägg och kristillägg, respektive arvode motsvarande nämnda avlöningsförmåner.

Utöver förenämnda kostnader tillkommer kostnad för ersättning åt härads-skrivare, som förordnas att biträda taxeringsintendent vid ledningen och övervakandet av taxeringsarbetet. De sakkunniga ha beräknat denna kostnad till 75,000 kronor årligen. Mot de sakkunnigas beräkning härutinnan har jag icke någon erinran att göra.

Ytterligare tillkomma kostnader för sjukvård, reseersättningar, expenser och publikationstryck. Berörda kostnader torde kunna beräknas uppgå årligen till respektive 7,000, 100,000, 300,000 och 10,000 kronor. Utöver nyssnämnda expenskostnad, 300,000 kronor, torde under första budgetåret efter organisationens genomförande böra beräknas 100,000 kronor för inköp av inventarier. Kostnaderna för tjänstelokaler torde, vare sig fråga är om förhyrning eller om förläggning i statliga ny- eller tillbyggnader, böra approximativt uppskattas till minst 100,000 kronor årligen.

Från nyssnämnda kostnader böra avräknas dels summan av förenämnda besparingar beträffande avlöningar och arvoden till nuvarande befattningshavare å landskontoren, vilka besparingar beräknas uppgå till 60,000 kronor, dels ock kostnaden för de nu provisoriskt anställda icke-ordinarie länsbokhållare och landskontorister, vilka ersätta de befattningshavare som avdelats för att helt ägna sig åt taxeringsarbete. Kostnaden för ifrågavarande provisoriskt anställda befattningshavare beräknas för år till lön 95,139 (160,836) kronor, rörligt tillägg 14,271 (25,660) kronor samt kristillägg 15,222 (27,371) kronor eller tillhoppa 124,632 (213,867) kronor. Vidare skall från förstnämnda kostnader avräknas summan av de arvoden, som utgå till de nuvarande taxeringsrevisorerna, 234,000 kronor, och till de provisoriskt anställda bokföringsgranskarna, 320,400 kronor, eller tillhoppa 554,400 kronor.

Såsom de sakkunniga beräknat synas av nu utgående ersättning för arbete åt ordinarie prövningsnämnd kunna inbesparas 171,000 kronor, medan 85,500 kronor torde beräknas åtgå till ersättning åt extra personal. Härjämte böra vissa kostnader, som för närvarande utgå för taxering till omsättningsskatt, kunna inbesparas. Med den förutsatta organisationen för uttagande av denna skatt torde dock icke böra räknas med någon besparing i fråga om kostnaderna för den nuvarande personalen å landskontoren. Där emot synes, såsom 1942 års omsättningsskattesakkunniga beräknat, besparing kunna göras med hälften av det belopp, 203,980 kronor, som under budgetåret 1942/43 utgått för taxeringsnämndernas befattning med omsättningsskatten, eller med i runt tal 100,000 kronor.

Följande sammanställning utvisar de *bruttokostnader*, som den föreslagna *personalförstärkningen skulle medföra*:

Avlöningar åt föreslagna nya befattningshavare	kronor	1,960,291	(2,347,702)
Ersättning åt häradsskrivare	»	75,000	(75,000)
Sjukvård	»	7,000	(7,000)
Reseersättningar	»	100,000	(100,000)
Expenser	»	300,000	(300,000)
Publikationstryck	»	10,000	(10,000)
Lokalhyror	»	100,000	(100,000)
		<hr/>	
Summa kronor		2,552,291	(2,939,702)

Av följande sammanställning framgå de *kostnader*, vilka vid ett genomförande av organisationen beräknas kunna inbesparas:

Avlöningar åt befattningshavare, vilka provisoriskt anställts i stället för befattningshavare, som helt avdelats för taxeringsarbete	kronor	124,632	(213,867)
Avlöningar åt övriga innehavare av befattningar, som böra indragas	»	60,000	(60,000)
Arvoden åt nuvarande taxeringsrevisorer	»	234,000	(234,000)
Arvoden åt nuvarande provisoriskt anställda bokföringsgranskare	»	320,400	(320,400)
Del av nu utgående kostnad för provningsnämndsarbete	»	171,000	(171,000)
Del av nu utgående kostnad för omsättnings skatten	»	100,000	(100,000)
		<hr/>	
		Summa kronor	1,010,032 (1,099,267)

Den årliga nettokostnaden för den föreslagna organisationen, såvitt länen angår, — bortsett från förut nämnda engångskostnad å 100,000 kronor för inköp av inventarier — skulle alltså enligt nu gjorda beräkning uppgå till 1,542,259 (1,840,435) kronor.

För *Stockholms* vidkommande skulle tillsättandet av de föreslagna befattningshavarna medföra en årlig kostnad för statsverket av 148,989 (192,144) kronor. Härifrån bör avgå kostnaden för nuvarande personal, svarande mot nämnda befattningshavare, eller 136,200 kronor. Den årliga nettokostnaden skulle således uppgå till 12,789 (55,944) kronor.

För hela riket skulle den *totala årliga nettokostnaden* i anledning av den föreslagna organisationen sålunda utgöra 1,555,048 (1,896,379) kronor. Det bör tilläggas, att av nämnda kostnad ungefär en tredjedel är direkt hänförlig till kontrollen över omsättningsskattens utgörande.

Enligt Kungl. Maj:ts förslag skola kostnaderna för den föreslagna personalförstärkningen vid länsstyrelserna belasta förslaganslaget till avlöningar vid länsstyrelserna. Övriga med förslagets genomförande förenade kostnader, med undantag för hyreskostnader vilka förutsatts komma att belasta statens allmänna fastighetsfond, avses skola, därest riksdagen icke har något att däremot erinra, bestridas från det under VII huvudtiteln uppförda förslagsanslaget till Kostnader för årlig taxering.

Befattningshavares å landskontor uppdrag såsom ordförande eller kronoombud i taxeringsnämnd.

Departementschefen har i likhet med de sakkunniga förklarat sig anse, att i princip hinder icke borde föreligga för befattningshavare vid länsstyrelse att inneha uppdrag såsom ordförande eller kronoombud i taxeringsnämnd; hinder borde heller icke resas mot att därför lämpad befattningshavare förordnas såsom taxeringskonsulent. Härvid måste emellertid undantag göras för landskamrerare och taxeringsintendenten, vilka med hänsyn till sin ställning icke borde inneha uppdrag av ifrågavarande slag. Däremot har departementschefen, i motsats till vad de sakkunniga uttalat, ansett att något direkt hinder icke borde föreligga mot att taxeringsrevisor eller taxeringsassistent tilldelas uppdrag av ifrågavarande slag.

Även om departementschefen sålunda i princip icke haft något att erinra mot att taxeringsuppdrag fortfarande tilldelas befattningshavare vid läns-

styrelse, har departementschefen emellertid understrukit, att vad Kungl. Maj:t i skrivelse den 14 januari 1938 till samtliga länsstyrelser uttalat rörande befattningshavares vid länsstyrelse innehav av uppdrag i taxeringsnämnd alltjämt borde äga tillämpning, nämligen att länsstyrelserna vid utseende av ordförande eller kronombud i taxeringsnämnd skulle iakttaga, att befattningshavare vid länsstyrelse icke härtill förordnades i andra fall än då så kunde ske utan eftersättande av befattningshavare åvilande tjänsteåligganden och sådant för vinnande av bästa möjliga resultat av taxeringsarbetet prövades lämpligt.

Utskottet.

Kungl. Maj:ts förslag till förstärkning av personalen vid länsstyrelserna och överståthållarämbetet avser att avskaffa det provisorium som länge varit rådande i fråga om länsstyrelsernas taxeringsarbete och att tillgodose det ytterligare personalbehov, som föranledes av de föreslagna ändringarna i taxeringsförordningen och förordningen om omsättningsskatt. Nyorganisationen har ansetts böra givas en sådan omfattning att man icke omedelbart skall behöva bygga på densamma med nya provisorier. I motionerna väckta förslag avse icke i något fall att åstadkomma en inskränkning av den organisation, som Kungl. Maj:t föreslagit.

Utskottet har icke kunnat undgå att hysa viss tvekan inför den betydande ansvällning av antalet tjänster vid länsstyrelserna, som förslaget innebär. Efter överläggningar med bevillningsutskottet har statsutskottet dock kommit till den uppfattningen, att en personalförstärkning i huvudsaklig överensstämmelse med den i propositionen föreslagna torde vara en förutsättning för den nya taxeringsorganisationens genomförande och för fullgörande av de uppgifter beträffande omsättningsskatten, som föreslagits ankomma på länsstyrelserna.

Enligt Kungl. Maj:ts förslag skola de nya befattningarna tills vidare uppföras såsom extra ordinarie. För kontrollen beträffande den allmänna omsättningsskatten erforderliga tjänster föreslås dock inrättade såsom arvodesbefattningar. I motionerna I: 328, 347, 348 och 350 föreslås, att en del av de befattningar, som av Kungl. Maj:t ifrågasatts inrättade såsom extra ordinarie, i stället skola uppföras å ordinarie stat. I vissa fall har samtidigt uppflyttning i lönegrad påyrkats.

Utskottet finner för sin del välbetänkt, att verkningarna av den nya personalorganisationen under någon kortare tid prövas, innan befattningarna i allmänhet bliva ordinarie. I detta hänseende intager dock befattningen såsom taxeringsintendent enligt utskottet mening en särställning. Denna tjänst är närmast avsedd att rekryteras bland länsassessorerna på landskontoren, vilka äro placerade i lönegraden A 27. Då göromålen å intendentsbefattningen äro av sådan beskaffenhet, att befattningens innehavare icke bör bekläda posten såsom ordförande i taxeringsnämnd och ej heller erhålla förordnande såsom landskamrerare i andra fall än då fråga är om förordnande av längre varaktighet synes en viss risk kunna föreligga för att intendentsbefattningen ej alltid blir besatt med den bäst meriterade av assessorerna, därest den ej från

början uppföres å ordinarie stat. Med hänsyn till vikten av att organisationen blir i största möjliga utsträckning effektiv och ändamålsenlig synes frågan om intendentsbefattningarnas överförande å dylik stat enligt utskottets mening icke böra ställas på framtiden. Å andra sidan torde med denna åtgärd kunna utan olägenhet anstå till ingången av nästa budgetår. Utskottet tillstyrker alltså i anledning av yrkandena i ämnet i motionerna I: 328, 348 och 350, att giltighetstiden för det av Kungl. Maj:t föreslagna tillägget till personalförteckningen för länsstyrelserna av nu nämnda anledning begränsas till första halvåret 1944, varvid utskottet förutsätter att nytt förslag avseende tiden från och med den 1 juli 1944 förelägges nästa års riksdag. Vid den prövning av frågan om inrättande i övrigt av ordinarie tjänster vid kontorens taxeringsavdelningar, som utskottet i likhet med departementschefen förutsätter skola komma till stånd efter någon tid, synes jämväl frågan om befattningarnas placering i lönegrad böra upptagas till övervägande. Utskottet är icke berett att för närvarande tillstyrka de i motionerna I: 347, 348 och 350 föreslagna lönegradsuppflyttningarna.

Enligt Kungl. Maj:ts förslag skall landskamrerare vara ordförande i prövningsnämnd. I motionen I: 335 föreslås däremot, att prövningsnämnden skall erhålla en av Kungl. Maj:t utsedd ordförande, som icke är landskamrerare. Landskamreraren bör enligt motionärerna bibehållas vid sin nuvarande ställning såsom verklig ledare av taxeringsarbetet inom länet. I anslutning här till föreslås, att de av Kungl. Maj:t ifrågasatta befattningarna såsom taxeringsintendent skola utbytas mot länsassessorstjänster. Bevillningsutskottet tillstyrker i sitt utlåtande i anledning av ifrågavarande proposition Kungl. Maj:ts förslag i vad avser ordförandeskapet i prövningsnämnden och avstyrker alltså motionen i denna del. Av vad statsutskottet ovan anfört framgår, att utskottet ej kan tillstyrka bifall till motionen i övrigt. Icke heller är utskottet berett att — innan närmare erfarenhet vunnits om den nya organisationen — med avsteg från Kungl. Maj:ts förslag tillstyrka sådana personalförstärkningar och förbättringar i av departementschefen förordade löneställningar, som beträffande vissa länsstyrelser föreslagits i motionerna I: 349 samt II: 468, 469 och 486.

Enligt Kungl. Maj:ts förslag skall ersättning till kontrollant samt till innehavare av vissa befattningar såsom taxeringsinspektör och taxeringsassistent utgå i form av arvode. Arvodena föreslås beräknade att i runda tal motsvara lön i vissa för olika fall angivna löneklasser i ortsgrupp E jämte rörligt tillägg och kristillägg. I motionen II: 486 har föreslagits differentiering efter dyrort av kontrollantarvodena och i motionen II: 469 viss dylik differentiering av samtliga föreslagna arvoden.

Det kan enligt utskottet mening ifrågasättas, huruvida icke av Kungl. Maj:t föreslagna arvoden böra jämkas till större överensstämmelse med de avlöningsförmåner, som utgå å närmast motsvarande extra ordinarie och extra tjänster inom de olika länsstyrelserna. För att åstadkomma detta synes en differentiering av arvodesbeloppen efter dyrort ofrånkomlig. Utskottet vill för sin del förorda, att arvodena fastställas att i huvudsaklig överensstäm-

melse med Kungl. Maj:ts förslag utgå med belopp, som i runda tal motsvara lön enligt av departementschefen för varje fall angiven löneklass i den ortsgrupp, till vilken vederbörande länsstyrelse är att hänföra, jämte rörligt tilllägg och kristilllägg. På Kungl. Maj:t torde få ankomma att med ledning av denna grundsats bestämma arvodenas storlek vid varje särskild länsstyrelse.

Vad i motionen II: 469 i övrigt anförts rörande kontrollanters och taxeringsassistenters löneställning är utskottet icke berett att tillstyrka.

Beträffande de föreslagna befattningarna såsom taxeringsrevisor och taxeringsassistent har departementschefen anført bland annat, att för behörighet att erhålla sådana befattningar bör fordras examen från handelshögskola. Person, som utan att ha avlagt dylik examen vid den föreslagna organisationens genomförande är anställd vid länsstyrelse i befattning, som enligt den nya organisationen skall innehavas av taxeringsrevisor eller taxeringsassistent, bör emellertid — framhåller departementschefen — därest vederbörande i övrigt är härför lämpad, utan hinder av vad nyss sagts kunna utses till taxeringsrevisor eller taxeringsassistent. Departementschefen har även uttalat, att såsom kompetens för att erhålla befattning som taxeringsintendent eller taxeringsinspektör bör gälla antingen examen, medförande behörighet till domarbefattning, eller statsvetenskaplig-juridisk examen, men att därjämte person med taxeringsrevisors kompetens, vilken i övrigt är härför lämpad, kunde utses till taxeringsinspektör eller taxeringsintendent. I anslutning till de av departementschefen sålunda gjorda uttalandena och i syfte att förtydliga desamma anser sig utskottet i anledning av yrkandet härom i motionen II: 467 böra framhålla, att person, som allenast på grund av ovan nämnda övergångsbestämmelse kan utses till taxeringsrevisor eller taxeringsassistent, bör i fråga om befordran till taxeringsinspektör eller taxeringsintendent vara likställd med den, som innehar formell kompetens för befattning såsom taxeringsrevisor.

Av vad utskottet sålunda uttalat framgår, att utskottet icke kunnat ansluta sig till i motionerna I: 351 och II: 485 framlagt förslag.

Vad departementschefen anført i fråga om befattningshavares å landskontor uppdrag såsom ordförande eller kronoombud i taxeringsnämnd föranleder ej erinran från utskottets sida. Utskottet har alltså funnit, bland annat, att landskamrerare och taxeringsintendent med hänsyn till sin ställning icke böra innehava uppdrag såsom ordförande eller kronoombud i taxeringsnämnd. Härav framgår, att utskottet icke kan biträda i motionen I: 350 framlagt förslag i fråga om taxeringsintendents innehav av uppdrag såsom ordförande i beskattningsnämnd i första instans.

Vad i övrigt i här ifrågavarande hänseenden anförts i förevarande propositioner föranleder ej erinran från utskottets sida.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet — som vill erinra, att personalförstärkningen inom överståthållarämbetet avser kommunala befattningar, för vilka Stockholms stad föreslås skola beredas ersättning med belopp, som motsvarar avlöningskostnaden för motsvarande befattningar å landskontoren — hemställa,

I. att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts ifrågasvarande framställningar angående förstärkning av den inom taxeringsorganisationen sysselsatta personalen,

a) godkänna av utskottet förordade förslag till förstärkning av personalen vid länsstyrelserna och överståthållarämbetet;

b) godkänna följande tillägg till personalförteckningen för länsstyrelserna, att tillämpas under tiden den 1 januari—den 30 juni 1944:

Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än 20.

L ä n	Lönegrad Eo 29	Lönegrad Eo 27	Lönegrad Eo 25	Lönegrad Eo 24	Lönegrad Eo 21
	Taxerings- intendent	Taxerings- intendent	Taxerings- revisor	Taxerings- inspektör	Taxerings- inspektör
Stockholms	1	—	1	1	—
Uppsala	1	—	1	—	1
Södermanlands	1	—	1	—	1
Östergötlands	1	—	1	1	—
Jönköpings	1	—	1	1	—
Kronobergs	1	—	1	—	—
Kalmar	1	—	1	1	—
Gotlands	—	1	1	—	—
Blekinge	1	—	1	—	—
Kristianstads	1	—	1	1	—
Malmöhus	1	—	1	1	1
Hallands	1	—	1	—	1
Göteborgs och Bohus	1	—	1	1	1
Älvsborgs	1	—	1	1	—
Skaraborgs	1	—	1	1	—
Värmlands	1	—	1	1	—
Örebro	1	—	1	1	—
Västmanlands	1	—	1	—	1
Kopparbergs	1	—	1	1	—
Gävleborgs	1	—	1	1	—
Västernorrlands	1	—	1	1	—
Jämtlands	1	—	1	—	—
Västerbottens	1	—	1	—	1
Norrbottnens	1	—	1	—	1

c) medgiva, att i den för tiden 1 januari—30 juni 1944 fastställda avlöningsstaten för länsstyrelserna under anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal upptagna delposten till bokföringsgranskare må användas för avlöande av taxeringsassistenter;

d) medgiva att den i samma avlöningsstat under nämnda anslagspost upptagna delposten till annan personal än bokföringsgranskare må överskridas med högst 640,000 kronor;

II. att följande motioner, såvitt desamma hänvisats till statsutskottet, nämligen motionerna I: 328, 335 och 347—351 samt II: 467—469, 485 och 486, i den mån de icke må anses besvarade

med vad utskottet anfört, ej må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 3 december 1943.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar *Johan Bernhard Johansson, Joh. Nilsson* i Malmö, *Oscar Olsson, Gränebo, Lindström, Sven Larsson, Karl Andersson, Gustaf Iwar Anderson, Björkman, Nisser, Emil Petersson* och *Persson* i Skabersjö; samt

från andra kammaren: herrar *Törnkvist, Skoglund* i Doverstorp, *Eriksson* i Stockholm, *Svensson* i Grönvik, *Andersson* i Prästbol, *Danielsson, Ward, Persson* i Falla, *Isacsson, Andersson* i Södergård, *Lindholm* och *Åkerström*.
